

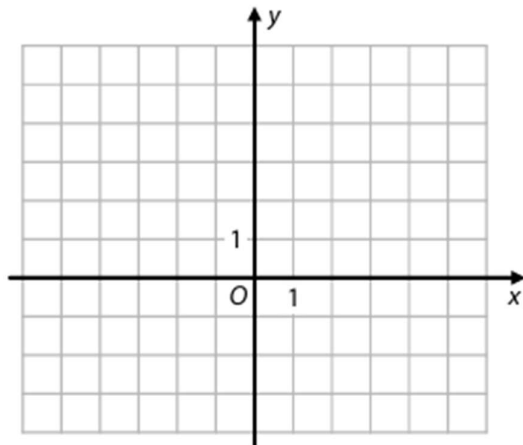
Analytická geometrie

Podzim 2025

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 11

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou dány body $A[-3;-1]$, $C[3;2]$ a $S[-1;2]$.

Bod S je střed strany AB trojúhelníku ABC .

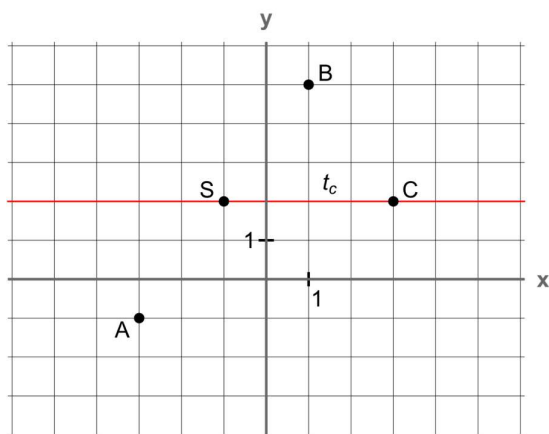

11

11.1 Určete obě souřadnice vrcholu B trojúhelníku ABC .

11.2 Sestavte obecnou rovnici přímky, na které leží těžnice t_c na stranu AB trojúhelníku ABC .

Řešení

11.1

Souřadnice bodu B můžeme určit z grafu:

Bod S je středem strany AB , proto z bodu A do bodu S se dostaneme stejně, jako z bodu S do bodu B a sice o 2 jednotky doprava a o 3 nahoru $\Rightarrow B[1;5]$

11.2

Těžnice t_c je spojnice vrcholu C se středem strany ab , tj. bodem S .

Z grafu vidíme, že přímka SC je kolmá na osu y a prochází souřadnicí 2 na ose y , proto její rovnice je $y = 2$, v obecném tvaru $y - 2 = 0$.

Výsledek: 11.1 $B[1;5]$ 1 bod, 11.2 $y - 2 = 0$ 1 bod.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou dány přímky p, q .

$$p: \quad x = 3t$$

$$y = 1 - t, \quad t \in \mathbb{R}$$

$$q: \quad x + 3y - 6 = 0$$

18 Které z následujících tvrzení je pravdivé?

- A) Přímka q je kolmá k přímce p .
- B) Přímky p, q nejsou rovnoběžné.
- C) Vzdálenost přímek p, q je 3.
- D) Přímky p, q mají alespoň dva společné body.
- E) Žádné z předchozích tvrzení (A–D) není pravdivé.

Řešení

Směrový vektor přímky p je $\vec{s} = (3; -1)$, směrový vektor přímky q je také $\vec{s} = (3; -1)$, přímky jsou tedy rovnoběžné $\Rightarrow$ neplatí A) ani B).

Ještě musíme určit vzdálenost přímek. Zvolíme si bod na přímce p , např. $M = [0; 1]$ a určíme jeho vzdálenost

od přímky q pomocí vzorce $|Mp| = \frac{|am_1 + bm_2 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$.

$$|Mq| = \frac{|am_1 + bm_2 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}} = \frac{|1 \cdot 0 + 3 \cdot 1 - 6|}{\sqrt{1^2 + 3^2}} = \frac{3}{\sqrt{10}} \Rightarrow \text{neplatí C.}$$

D) také neplatí, protože přímky jsou rovnoběžné různé, ne totožné (pak by měly nekonečně mnoho společných bodů).

Výsledek: E, 2 body.

Jaro 2025

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 11

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou dány dvě rovnoběžné přímky p, q .

Přímka p je určena rovnicí $x + 2y + 4 = 0$, přímka q prochází bodem $Q[1; 0]$.

11

11.1 Zapište obecnou rovnici přímky q .

11.2 Vypočtete vzdálenost přímek p, q .

Řešení

11.1

Rovnoběžné přímky mají stejné koeficienty a, b , liší se pouze koeficientem c .

$$q: x + 2y + c = 0$$

$$Q[1; 0]: 1 + 2 \cdot 0 + c = 0$$

$$c = -1$$

$$q: x + 2y - 1 = 0$$

11.2

Určíme vzdálenost bodu Q od přímky p :

$$|Mp| = \frac{|am_1 + bm_2 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$$

$$|Qp| = \frac{|1 \cdot 1 + 2 \cdot 0 + 4|}{\sqrt{1^2 + 2^2}} = \frac{5}{\sqrt{5}} = \sqrt{5}$$

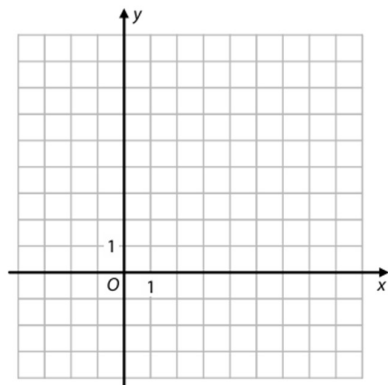
Výsledek: 11.1 $q: x + 2y - 1 = 0$, 11.2 $\sqrt{5}$, max. 2 body.

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 12

V kartézské soustavě souřadnic Oxy je dán bod $A[-1; 4]$.

Bod $B[3; b_2]$ je umístěn tak, že vektor $\vec{u} = B - A$ má velikost 5.

12 Určete souřadnice bodu B .

U každého bodu B , který splňuje dané podmínky, запиšte obě souřadnice.

Řešení

$$\vec{u} = B - A = (3 - (-1); b_2 - 4) = (4; b_2 - 4)$$

$$|\vec{u}| = \sqrt{u_1^2 + u_2^2}$$

$$5 = \sqrt{4^2 + (b_2 - 4)^2}$$

$$25 = 16 + b_2^2 - 8b_2 + 16$$

$$b_2^2 - 8b_2 + 7 = 0$$

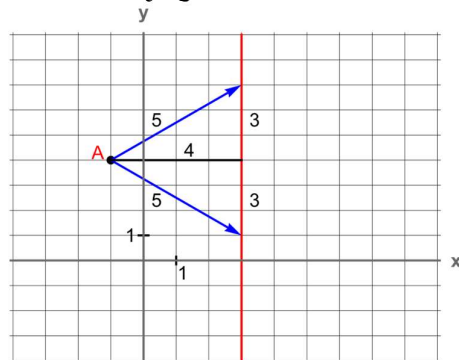
$$D = b^2 - 4ac = (-8)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 7 = 36$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a} = \frac{-(-8) \pm \sqrt{36}}{2 \cdot 1}$$

$$x_1 = 7 \quad x_2 = 1$$

$$B_1[3; 7]; B_2[3; 1]$$

Jednodušší je grafické řešení – viz obrázek.

Výsledek: $B_1[3; 1], B_2[3; 7]$, max. 2 body.

17 V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou dány nenulové vektory

$$\vec{u} = (12; -8), \vec{v} = (a^2; a)$$

Pro které $a \in R$ jsou vektory $\vec{u}, \vec{v}$ navzájem kolmé?

A) $a = 0,25$ B) $a = 0,3$ C) $a = 0, \overline{6}$ D) $a = 1,5$ E) pro žádnou z uvedených hodnot a

Řešení

Podmínka kolmosti vektorů: $\vec{u} \cdot \vec{v} = 0$ – skalární součin vektorů musí být nulový.

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = 0$$

$$u_1 \cdot v_1 + u_2 \cdot v_2 = 0$$

$$12a^2 + (-8)a = 0$$

$$12a^2 - 8a = 0$$

$$a(12a - 8) = 0$$

$$a = 0 \text{ nevyhovuje}$$

$$12a - 8 = 0$$

$$a = \frac{2}{3} = 0, \overline{6}$$

Výsledek: C, 2 body.

Podzim 2024**VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 18**

V kartézské souřadnicové soustavě jsou dány body $A[5;2]$, $B[1;5]$, $C[-2;1]$. Tyto body tvoří trojúhelník ABC.

18.1 Jaká je velikost výšky v_c (výška na stranu c)?

- A) 5   B) $\frac{5 \cdot \sqrt{2}}{2}$ C) $5 \cdot \sqrt{2}$ D) $\sqrt{5}$ E) jiný výsledek

18.2 Jaká je velikost těžnice t_c (těžnice na stranu c)?

- A) $\frac{5 \cdot \sqrt{2}}{2}$ B) $5 \cdot \sqrt{2}$ C) $\frac{5 \cdot \sqrt{5}}{2}$ D) $5\sqrt{5}$ E) jiný výsledek

Řešení

18.1

Velikost výšky v_c je rovna vzdálenosti bodu C od přímky, na níž leží strana c, tj. od přímky určené body A, B.

Rovnice přímky procházející body A, B $\vec{s} = \overrightarrow{AB} = B - A = (-4;3) \Rightarrow a = -3; b = -4$ $-3x - 4y + c = 0$ $A[5;2]: -3 \cdot 5 - 4 \cdot 2 + c = 0$ $c = 23$ $-3x - 4y + 23 = 0$	Vzdálenost bodu C od přímky $-3x - 4y + 23 = 0$ $ Mp = \frac{ am_1 + bm_2 + c }{\sqrt{a^2 + b^2}}$ $ v_c = \frac{ -3 \cdot (-2) - 4 \cdot 1 + 23 }{\sqrt{(-3)^2 + (-4)^2}} = \frac{25}{5} = 5$

18.2

Velikost těžnice t_c je rovna vzdálenosti bodu C od středu strany AB

Střed strany AB $S = \frac{A+B}{2}: \quad x = \frac{5+1}{2} = 3$ $y = \frac{2+5}{2} = 3,5$ $S = [3; 3,5]$	Vzdálenost bodu C od bodu S $ AB = \sqrt{(b_1 - a_1)^2 + (b_2 - a_2)^2}$ $ CS = \sqrt{(-2-3)^2 + (1-3,5)^2} = \frac{5\sqrt{5}}{2}$ $ t_c = \frac{5\sqrt{5}}{2}$

Výsledek: 18.1 A, 18.2 C, max. 4 body.

Jaro 2024

17 V kartézské soustavě souřadnic jsou dány body $A[1;0], B[1;-6], C[5;-3]$.

Jaký je obvod trojúhelníku ABC ?

A) 16   B) 22,7   C) 46   D) Body A, B, C netvoří trojúhelník   E) jiný výsledek

Řešení

$$|a| = |BC| = \sqrt{(5-1)^2 + (-3+6)^2} = \sqrt{25} = 5$$

$$|b| = |AC| = \sqrt{(5-1)^2 + (-3-0)^2} = \sqrt{25} = 5$$

$$|c| = |AB| = \sqrt{(1-1)^2 + (-6-0)^2} = \sqrt{36} = 6$$

$$o = a + b + c = 5 + 5 + 6 = 16$$

Výsledek: A, 2 body.

---

21 Je dána přímka p: $x = 3 + 2t$
 $y = 1 - t; t \in R$

Obecná rovnice této přímky je:

A) $x + 2y - 5 = 0$ B) $x + 2y - 7 = 0$ C) $x - 2y - 1 = 0$ D) $2x + y - 7 = 0$ E) $2x - y - 5 = 0$

Řešení

Z parametrického vyjádření přímky můžeme určit bod A, kterým prochází a směrový vektor $\vec{s}$.

$$A = [3; 1]$$

$$\vec{s} = (2; -1) \Rightarrow a = 1; b = 2$$

$$1 \cdot x + 2 \cdot y + c = 0$$

$$A = [3; 1]: 1 \cdot 3 + 2 \cdot 1 + c = 0$$

$$c = -5$$

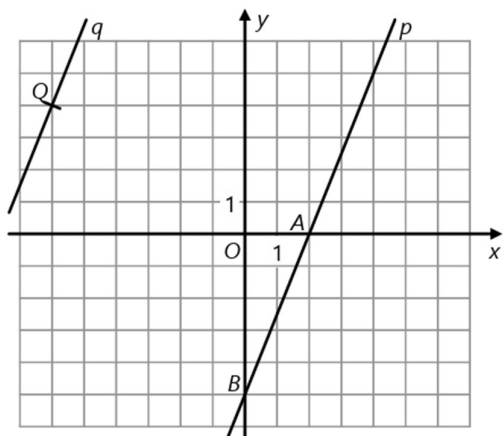
$$p: x + 2y - 5 = 0$$

Výsledek: A, 2 body.

Podzim 2023**VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOHÁM 11–12**

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou umístěny rovnoběžné přímky p, q . Přímka p protíná souřadnicové osy v mřížových bodech A, B . Přímka q prochází bodem $Q[-6; 4]$.

11 V parametrickém vyjádření přímky p doplňte pravou stranu první rovnice.

$$p: x =$$

$$y = 0 + 5t; t \in R$$

12 Zapište obě souřadnice průsečíku D přímky q se souřadnicovou osou y .

Řešení

11

Jak určit z parametrického vyjádření přímky její bod a směrový vektor

$$x = -2 + 4t$$

$$y = 5 - 7t$$

A $\vec{u}$

$$A = [-2; 5], \vec{u} = (4; -7)$$

Bodů obsahuje přímka samozřejmě nekonečně mnoho, bod A je pouze jeden z nich.

Směrových vektorů dané přímky je také nekonečně mnoho, kromě vektoru $\vec{u} = (4; -7)$ je to také

jakýkoliv jeho násobek, např.

$$\vec{u} = (-4; 7); \vec{u} = (8; -14) \text{ atd.}$$

$$p: x =$$

$$y = 0 + 5t; t \in R$$

Z druhé rovnice vidíme, že y-ová souřadnice bodu přímky je 0, tomu odpovídá bod A , jehož x-ová souřadnice je 2.

Směrový vektor přímky p je např. $\vec{BA} = (2; 5)$ a jeho

násobky. Zrovna tento vektor $\vec{BA} = (2; 5)$ odpovídá

druhé rovnici, proto první rovnice má tvar

$$x = 2 + 2t$$

12

Přímka q je rovnoběžná s přímkou p , tj. má stejný směrový vektor a prochází bodem $Q[-6; 4]$, proto její parametrické vyjádření je.

$$q: x = -6 + 2t$$

$$y = 4 + 5t; t \in R$$

Průsečík s osou y vypočítáme tak, že do parametrického vyjádření přímky q dosadíme $x = 0$ a dopočítáme y :

$$0 = -6 + 2t \Rightarrow t = 3$$

$$y = 4 + 5 \cdot 3 = 19$$

$$D[0; 19]$$

Výsledek: 11 $x = 2 + 2t$ **1 bod; 12** $D[0; 19]$ **1 bod.**

16 Vektor $\vec{u} = (3; u_2)$ je kolmý k vektoru $\vec{v} = (-3; 1)$.

Jaká je velikost vektoru $\vec{u}$?

A) $3\sqrt{10}$ B) $\sqrt{10}$ C) 10   D) 3   E) jiná velikost

Řešení

Vektory jsou kolmé, jestliže jejich skalární součin je roven nule.

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = 0$$

$$3 \cdot (-3) + u_2 \cdot 1 = 0$$

$$u_2 = 9$$

$$\vec{u} = (3; 9)$$

$$|\vec{u}| = \sqrt{u_1^2 + u_2^2} = \sqrt{3^2 + 9^2} = \sqrt{90} = 3\sqrt{10}$$

Výsledek: A 2 body.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 17

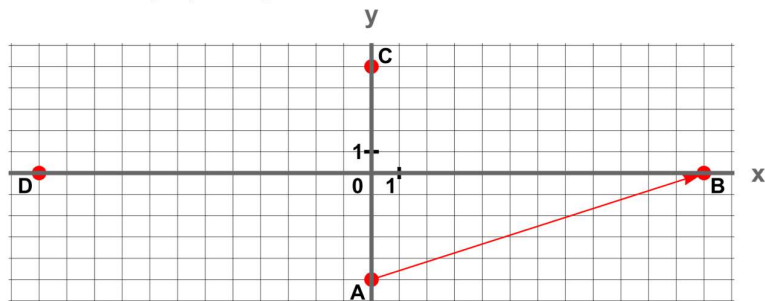
Všechny čtyři vrcholy kosočtverce $ABCD$ leží na souřadnicových osách kartézské soustavy souřadnic Oxy . Pro vrcholy A, B kosočtverce platí, že orientovaná úsečka AB je umístěním vektoru $\vec{v} = (12; 5)$.

17 Jaký je obsah kosočtverce $ABCD$?

A) 52   B) 60   C) 120   D) 169   E) jiný obsah

Řešení

Zadání úlohy vyhovuje tento kosočtverec:

Obsah kosočtverce se skládá ze čtyř pravoúhlých trojúhelníků o odvěsnách 12 a 5.

$$S = 4 \cdot \frac{a \cdot b}{2} = 4 \cdot \frac{5 \cdot 12}{2} = 120$$

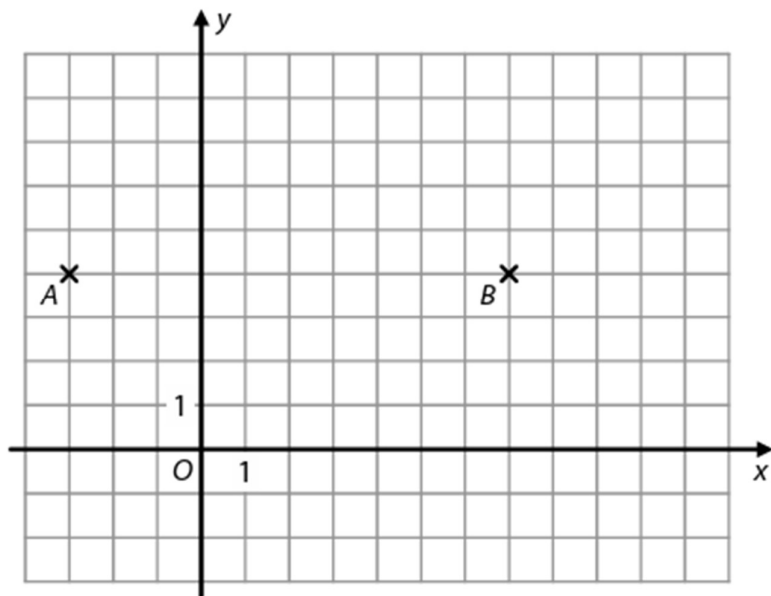
Výsledek: C, 2 body.

Jaro 2023

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 6

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou vyznačeny dva mřížové body A, B . Jejich vzdálenost je dvojnásobkem vzdálenosti bodu B od bodu $K[7; k]$, kde $k \in \mathbb{R}$.

- 6** Určete souřadnici k .
Uveďte všechna řešení.

Řešení

Vzdálenost bodů $|AB| = 10$, proto vzdálenost bodů $|BK| = 5$. Bod K má stejnou x -ovou souřadnici jako bod B , musí proto ležet 5 jednotek pod bodem B nebo 5 jednotek nad bodem B .

$$4 - 5 = -1$$

$$4 + 5 = 9$$

$$k = -1 \text{ nebo } k = 9$$

Výsledek: $k \in \{-1; 9\}$ max. 2 body.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15

V kartézské soustavě souřadnic Oxy je dána přímka

$$p: x = 2 + 2t$$

$$y = 1 - 4t; t \in \mathbb{R}$$

15 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (15.1–15.3), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

15.1 Přímka p prochází bodem $M[3; -1]$.

15.2 Vektor $\vec{u} = (2; 1)$ je směrovým vektorem přímky p .

15.3 Přímka p je kolmá k přímce $q: 2x + y = 0$.

Řešení

15.1

Dosadíme souřadnice bodu M do parametrického vyjádření:

$$p: 3 = 2 + 2t \Rightarrow t = \frac{1}{2}$$

$$-1 = 1 - 4t \Rightarrow t = \frac{-2}{-4} = \frac{1}{2}$$

Hodnoty parametru t jsou stejné $\Rightarrow$ přímka prochází bodem M

15.2

Směrovým vektorem přímky p je vektor $(2; -4)$ a jeho libovolný nenulový násobek, vektor $\vec{u} = (2; 1)$ tuto podmínku nesplňuje.

15.3

Směrovým vektorem přímky p je vektor $(2; -4)$, směrovým vektorem přímky q je vektor $(1; -2)$.

Přímky jsou kolmé, jestliže skalární součin jejich směrových vektorů je nulový.

$$(2; -4) \cdot (1; -2) = 2 \cdot 1 + (-4) \cdot (-2) = 10 \text{ – podmínka kolmosti není splněna.}$$

Výsledek: A N N, max. 3 body.

Podzim 2022

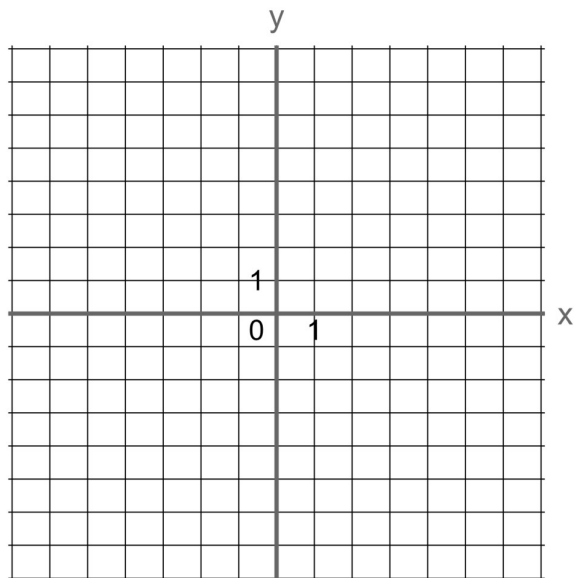
VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

Pro rovnoramenný trojúhelník OPQ se základnou OP platí:

Vrchol O leží v počátku kartézské soustavy souřadnic Oxy ,

vrchol P je průsečík přímky $p: y = -0,5x + 3$ se souřadnicovou osou x ,

vrchol Q leží na přímce $q: 2x - y - 2 = 0$.

8

8.1 V kartézské soustavě souřadnic Oxy zakreslete a popište bod P .

8.2 V kartézské soustavě souřadnic Oxy zakreslete a popište přímku q .

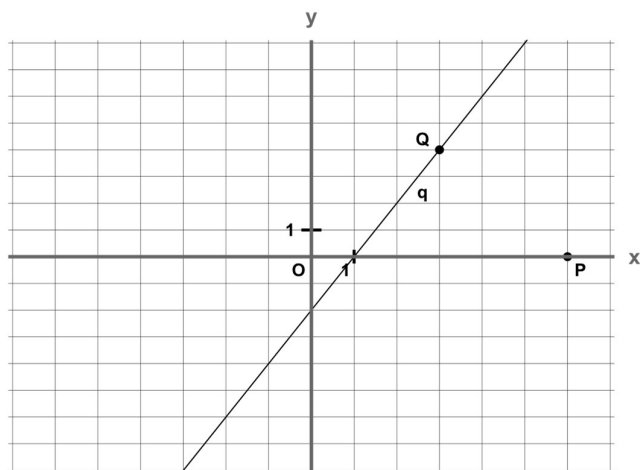
V záznamovém archu obtáhněte vše propisovací tužkou.

8.3 Určete obě souřadnice vrcholu $Q[q_1; q_2]$.

Řešení

8.1 Přímka $p: y = -0,5x + 3$ protíná osu x v bodě $P[6;0]$

8.2 Přímka q prochází například body $[1;0], [3;4]$

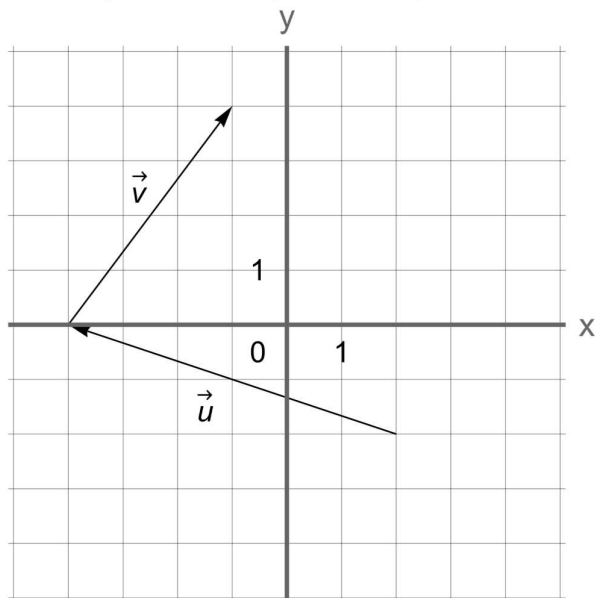

8.3 Protože OP je základna rovnoramenného trojúhelníku, musí být x -ová souřadnice bodu Q rovna 3, dosazením do rovnice $q: 2x - y - 2 = 0$ určíme, že $y = 4 \Rightarrow Q[3;4]$.

Výsledek: 8.1 zakreslení bodu $P[6;0]$, 8.2 zakreslení přímky q , 8.3 $Q[3;4]$, max. 3 body

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 21

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou umístěny vektory $\vec{u}$ a $\vec{v}$. (Počáteční i koncové body umístění těchto vektorů jsou v mřížových bodech.)

21 Směrovým vektorem přímky p je součet vektorů $\vec{u} + \vec{v}$.

Který z následujících vektorů je normálovým vektorem přímky p ?

A) $\vec{a} = (2; 1)$ B) $\vec{b} = (2; -1)$ C) $\vec{c} = (-1; -2)$ D) $\vec{d} = (1; -2)$ E) žádný z uvedených vektorů

Řešení

Z grafu vyplývá:

$$\vec{u} = (-6; 2)$$

$$\vec{v} = (3; 4)$$

$$\vec{u} + \vec{v} = (-3; 6)$$

$$\vec{s} = (-3; 6) \Rightarrow \vec{n} = (6; 3) \text{ a libovolný nenulový násobek tohoto vektoru, tomu odpovídá } \vec{a} = (2; 1)$$

Výsledek: A, 2 body.

Jaro 2022

25 Ke každému bodu A (25.1–25.2) přiřaďte interval (A–F), v němž leží hodnota jeho chybějící souřadnice a_1 .

25.1 Jsou dány body $A[a_1; 4]$ a $B[7; -2]$.

Střed S úsečky AB má obě souřadnice stejné.

25.2 Jsou dány body $A[a_1; 0]$, $B[3; -2]$ a $C[1; -1]$.

Přímky AB a BC jsou na sebe kolmé.

A) $\langle -7; -5 \rangle$ B) $\langle -5; -2 \rangle$ C) $\langle -2; 1 \rangle$ D) $\langle 1; 3 \rangle$ E) $\langle 3; 6 \rangle$ F) v žádném z uvedených intervalů

Řešení

25.1

$$S = \frac{A + B}{2}$$

$$\frac{a_1 + 7}{2} = \frac{4 + (-2)}{2}$$

$$a_1 = -5$$

25.2

Vektor $\vec{AB}$ musí být kolmý na vektor $\vec{BC}$.

$$\vec{AB} = B - A = (3 - a_1; -2)$$

$$\vec{BC} = C - B = (-2; 1)$$

Pro kolmé vektory platí, že jejich skalární součin musí být roven nule.

$$(3 - a_1; -2) \cdot (-2; 1) = 0$$

$$(3 - a_1) \cdot (-2) + (-2) \cdot 1 = 0$$

$$-6 + 2a_1 - 2 = 0$$

$$a_1 = 4$$

Výsledek: 25.1 A, 25.2 E, max. 4 body.

Podzim 2021

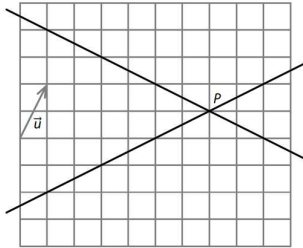
VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 9

V kartézské soustavě souřadnic Oxy je umístěn vektor $\vec{u}$ a dvě neoznačené přímky a, b , které se protínají v bodě P .

$$\vec{u} = (1; 2)$$

$$a: x - 2y + 2 = 0$$

$$b: x + 2y - 10 = 0$$

9

9.1 Vypočítejte obě souřadnice průsečíku $P[p_1; p_2]$ přímek a, b .

9.2 Vypočítejte obě souřadnice průsečíku $X[x_1; x_2]$ přímky b se souřadnicovou osou x .

9.3 V obrázku narýsujte souřadnicové osy x, y a popište počátek O soustavy souřadnic.

V záznamovém archu obtáhněte vše propisovací tužkou.

Řešení

9.1

Průsečík přímek určíme řešením soustavy dvou rovnic o dvou neznámých.

$$x - 2y + 2 = 0$$

$$x + 2y - 10 = 0$$

$$2x - 8 = 0$$

$$x = 4$$

$$y = 3$$

$$P[4; 3]$$

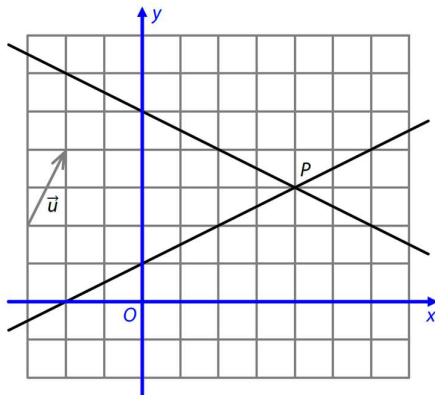
9.2

$$b: x + 2y - 10 = 0$$

$$y = 0 \Rightarrow x = 10$$

$$X[10; 0]$$

9.3

Výsledek: 9.1 $P[4; 3]$, 9.2 $X[10; 0]$, 9.3 obrázek, max. 3 body.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

Jsou dány body $A[1;0], B[11;-5]$. Orientovaná úsečka $\overrightarrow{AC}$ je umístěním vektoru $\vec{u} = (11;-2)$.

16 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení (16.1–16.4), zda je pravdivé (A), či nikoli (N).

16.1 Vzdálenost bodů A, C je $\sqrt{117}$.

16.2 Bod C má souřadnice $[10;-2]$.

16.3 Úsečky AC a AB jsou stejně dlouhé.

16.4 Bod $S[5;-2,5]$ je střed úsečky AB .

Řešení

$$\overrightarrow{AC} = \vec{u}$$

$$C - A = \vec{u}$$

$$C = \vec{u} + A: \quad c_1 = 11 + 1 = 12$$

$$c_2 = -2 + 0 = -2$$

$$C[12;-2]$$

16.1

$$|AC| = \sqrt{(12-1)^2 + (-2-0)^2} = \sqrt{125} \Rightarrow \text{N}$$

16.2

$$C = [12;-2] \Rightarrow \text{N}$$

16.3

$$|AC| = \sqrt{125}$$

$$|AB| = \sqrt{(11-1)^2 + (-5-0)^2} = \sqrt{125} \Rightarrow \text{A}$$

16.4

$$S = \frac{A+B}{2} \quad s_1 = \frac{1+11}{2} = 6$$

$$s_2 = \frac{0+(-5)}{2} = -2,5$$

$$S[6;-2,5] \Rightarrow \text{N}$$

Výsledek: NNAN, max. 2 body

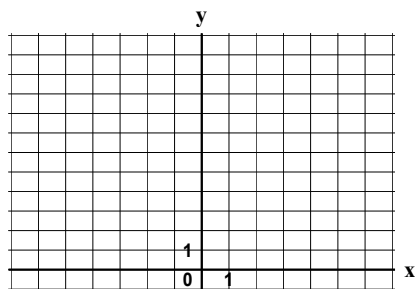
Mimořádný termín červenec 2021

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 10

Ve vodě se v téže rovině pohybovala rovnoměrně přímočaře dvě torpéda. Směry jejich pohybu udávají vektory $\vec{u}, \vec{v}$. V témže okamžiku byly zaznamenány polohy A, B obou torpéd:

1. torpédo: $A = [-6; 5], \vec{u} = (3; 1)$

2. torpédo: $B = [3; 0], \vec{v} = (1; 3)$

10 Dráhy obou torpéd se protínají v bodě P .

10.1 Zapište souřadnice bodu $P = [p_1; p_2]$.

10.2 Vypočítejte poměr vzdáleností $|AP| : |BP|$

Řešení

10.1

U každého torpéda známe bod a směrový vektor, určíme obecné rovnice přímk.

1. torpédo

$$A = [-6; 5], \vec{s} = (3; 1)$$

$$a = -1; b = 3$$

$$-x + 3y + c = 0$$

$$A = [-6; 5] : -(-6) + 3 \cdot 5 + c = 0$$

$$c = -21$$

$$-x + 3y - 21 = 0$$

2. torpédo

$$B = [3; 0], \vec{s} = (1; 3)$$

$$a = -3; b = 1$$

$$-3x + y + c = 0$$

$$B = [3; 0] : -3 \cdot 3 + 0 + c = 0$$

$$c = 9$$

$$-3x + y + 9 = 0$$

Určíme průsečík přímk

$$-x + 3y - 21 = 0$$

$$\underline{-3x + y + 9 = 0 \quad / \cdot (-3)}$$

$$-x + 3y - 21 = 0$$

$$\underline{9x - 3y - 27 = 0}$$

$$8x - 48 = 0$$

$$x = 6$$

$$-3 \cdot 6 + y + 9 = 0$$

$$y = 9$$

$$P[6; 9]$$

10.2

$$|AB| = \sqrt{(b_1 - a_1)^2 + (b_2 - a_2)^2}, A[-6; 5], B[3; 0], P[6; 9]$$

$$|AP| = \sqrt{(6 + 6)^2 + (9 - 5)^2} = \sqrt{160}$$

$$|BP| = \sqrt{(6 - 3)^2 + (9 - 0)^2} = \sqrt{90}$$

$$|AP| : |BP| = \sqrt{160} : \sqrt{90} = 4 : 3$$

Výsledek: 10.1 $P = [6; 9]$ **1 bod, 10.2** $|AP| : |BP| = 4 : 3$ **1 bod.**

11 V rovině leží bod $M = [-4; 3]$ a přímka $p: y = -0,6x + 0,6$.

Určete vzdálenost bodu M od přímky p .

Řešení

Použijeme vzorec pro vzdálenost bodu od přímky $|Mp| = \frac{|am_1 + bm_2 + c|}{\sqrt{a^2 + b^2}}$, rovnice přímky musí být v obecném tvaru.

Rovnici přímky p proto převedeme na obecný tvar, upravíme a teprve pak dosadíme do vzorce.

$$p: y = -0,6x + 0,6$$

$$0,6x + y - 0,6 = 0 \quad / \cdot 10$$

$$6x + 10y - 6 = 0$$

$$|Mp| = \frac{|6 \cdot (-4) + 10 \cdot 3 - 6|}{\sqrt{6^2 + 10^2}} = 0$$

Výsledek: $|Mp| = 0$ **1 bod.**

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 19

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou dány body $A = [3; -2]$, $B = [1; 6]$, $C = [-10; -1]$. Bod D je vrchol lichoběžníku $ABCD$, jehož základna CD je dvakrát delší než základna AB .

19 Jaké jsou souřadnice vrcholu D?

- A) $[-6; -17]$ B) $[-9; -5]$ C) $[-11; 3]$ D) $[-14; 15]$ E) jiné souřadnice

Řešení

Základny lichoběžníku jsou rovnoběžné, proto i $\vec{AB}$ a $\vec{CD}$ musí být rovnoběžné, tzn. jeden vektor musí být násobkem druhého.

Základna CD je dvakrát delší než základna AB , proto vektor $\vec{DC}$ (ne $\vec{CD}$ vzhledem k označování vrcholů lichoběžníku) musí být dvojnásobkem vektoru $\vec{AB}$.

$$\vec{DC} = 2 \cdot \vec{AB}$$

$$C - D = 2(B - A)$$

$$-D = -C + 2B - 2A$$

$$D = C - 2B + 2A: \quad d_1 = -10 - 2 \cdot 1 + 2 \cdot 3 = -6$$

$$d_2 = -1 - 2 \cdot 6 + 2 \cdot (-2) = -17$$

$$D[-6; -17]$$

Výsledek: A, 2 body.

Jaro 2021

7 Čtverec $ABCD$ má vrchol $A[2;-2]$ a střed $S[3;0]$.

7.1 Zapište souřadnice vrcholu C čtverce $ABCD$.

7.2 Zapište obecnou rovnici přímky BD .

Řešení

7.1

$$S = \frac{A+C}{2} \quad / \cdot 2$$

$$2S = A + C$$

$$C = 2S - A: \quad c_1 = 2 \cdot 3 - 2 = 4$$

$$c_2 = 2 \cdot 0 - (-2) = 2$$

$$C[4;2]$$

7.2

Přímka BD prochází bodem S a vektor $\vec{AS}$ je jejím normálovým vektorem.

$$\vec{n} = \vec{AS} = S - A = (1; 2) \Rightarrow a = 1, b = 2$$

$$x + 2y + c = 0$$

$$S[3;0]: 3 + 2 \cdot 0 + c = 0$$

$$c = -3$$

$$x + 2y - 3 = 0$$

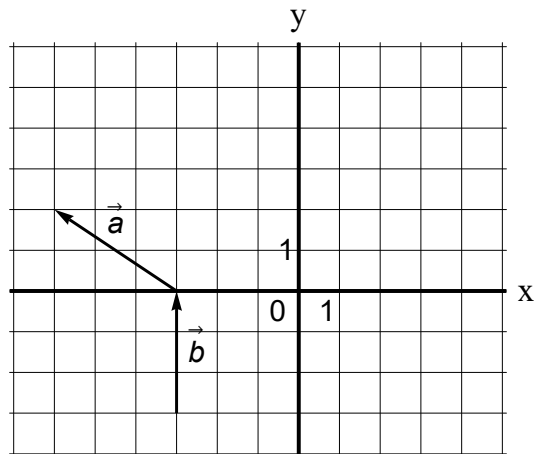
Výsledek: 7.1 $C[4;2]$ 1 bod, 7.2 $x + 2y - 3 = 0$ 1 bod

VÝCHOZÍ TEXT A OBRÁZEK K ÚLOZE 8

V kartézské soustavě souřadnic Oxy jsou umístěny vektory $\vec{a}$ a $\vec{b}$.

(Počáteční i koncové body umístění těchto vektorů jsou v mřížových bodech.)

8

8.1 Pro vektor $\vec{u} = (-6; u_2)$ platí: $\vec{a} \cdot \vec{u} = 0$. Určete chybějící souřadnici u_2 vektoru $\vec{u}$.

8.2 Zakreslete vektor $\vec{v} = \vec{b} - \vec{a}$ tak, aby bod 0 byl počátečním bodem jeho umístění v kartézské soustavě souřadnic Oxy .

V záznamovém archu obtáhněte vše propisovací tužkou.

Řešení

8.1

$$\vec{a} = (-3; 2)$$

$$\vec{a} \cdot \vec{u} = 0$$

$$(-3; 2) \cdot (-6; u_2) = 0$$

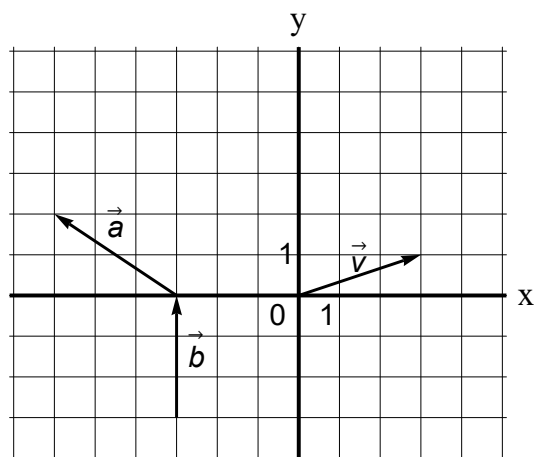
$$(-3) \cdot (-6) + 2 \cdot u_2 = 0$$

$$u_2 = -9$$

8.2

$$\vec{b} = (0; 3)$$

$$\vec{v} = \vec{b} - \vec{a} = (0; 3) - (-3; 2) = (3; 1)$$

Výsledek: 8.1 $u_2 = -9$ 1 bod, 8.2 obrázek 1 bod